

**Sygn. akt I C 521/13**

## WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 29 stycznia 2014 r.

**Sąd Okręgowy we Wrocławiu – Wydział I Cywilny**

w składzie:

**Przewodniczący:** SSO Dominika Romanowska

**Protokolant:** Ewelina Kiałka

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 29 stycznia 2014 r. we Wrocławiu

sprawy z powództwa **B. S.**

przeciwko **Skarbowi Państwa – Wojewodzie (...)**

**o pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczego**

I. oddała powództwo;

II. nie obciąża powódki obowiązkiem zwrotu stronie pozwanej kosztów procesu;

III. obciąża Skarb Państwa - Sąd Okręgowy we Wrocławiu brakującą opłatą od pozwu, od uiszczenia której powódka została zwolniona.

**Na oryginale właściwy podpis,-**

## UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 11 kwietnia 2013 r. przeciwko Skarbowi Państwa – (...) Urzędowi Wojewódzkiemu w W., powódka, B. S., domagała się pozbawienia w całości wykonalności tytułu – nakazu zapłaty wydanego przez Sąd Rejonowy dla Wrocławia – Fabrycznej z dnia 25 czerwca 1993 r. w sprawie o sygn. IV 2 Ng 500/93, zaopatrzonego w klauzulę wykonalności postanowieniem Sądu Rejonowego dla Wrocławia – Fabrycznej z dnia 16 października 2008 r. Wniosła o również o zasądzenie na jej rzecz od strony pozwanej kosztów procesu.

W uzasadnieniu pozwu powódka podała, że w dniu 25 czerwca 1993 r. Sąd Rejonowy dla Wrocławia – Fabrycznej we Wrocławiu IV Wydział Gospodarczy we Wrocławiu wydał przeciwko powódce i innym pozwanym solidarnie nakaz zapłaty na kwotę 1.450.673.900 złotych sprzed denominacji oraz obciążył ich kosztami postępowania i odsetkami za zwłokę. Powódka podniosła, że po wydaniu nakazu zapłaty w 1993 r. nie było prowadzone przeciwko niej żadne postępowanie egzekucyjne. Zaprzeczyła, jakoby była zawiadamiana o wszczęciu egzekucji, bądź jej umorzeniu, czy też że egzekwowano od niej jakiegokolwiek należności. Dalej podała, że w dniu 13 marca 2013 r. otrzymała od komornika sądowego pismo informujące o przyłączeniu do egzekucji prowadzonej przeciwko niej kolejnego wierzyciela – (...) Urzędu Wojewódzkiego w W.. Powódka wskazała, powołując treść przepisu art. 125 kc, że doszło do przedawnienia roszczenia. Wobec powyższego w ocenie powódki zasadne jest żądanie pozbawienia tytułu wykonawczego wykonalności.

Strona pozwana, Skarb Państwa reprezentowany przez Wojewodę (...), w odpowiedzi na pozew wniosła o oddalenie powództwa i zasądzenie kosztów procesu, w uzasadnieniu wskazując, że bieg przedawnienia w niniejszej sprawie został przerwany. Strona pozwana podniosła, że wniosek o wszczęcie egzekucji przeciwko B. S. (uprzednio F.) i S. S. (1)

został złożony przez wierzyciela Fundusz (...) w dniu 23 lutego 2000 r. W związku z powyższym przeciwko dłużnikom toczyło się postępowanie egzekucyjne pod sygnaturą KM 134/00, które następnie zostało umorzone na podstawie postanowienia Komornika Sądowego Rewiru XIII przy Sądzie Rejonowym Wrocław – Fabryczna z dnia 22 czerwca 2000 r. Następnie wierzyciel Skarb Państwa – Minister (...) jako następca prawny Funduszu (...) w likwidacji w W. złożył do Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym dla Wrocławia – Krzyków wniosek o wszczęcie egzekucji datowany na dzień 12 stycznia 2009 r. przeciwko dłużnikowi, B. S. z domu F.. Postępowanie egzekucyjne toczyło się pod sygn. KM 377/09. Powyższe okoliczności, w przekonaniu strony pozwanej, wobec dwukrotnego przerwania biegu przedawnienia uzasadniają oddalenie powództwa jako bezzasadnego.

#### **Sąd ustalił następujący stan faktyczny:**

Sąd Rejonowy dla Wrocławia – Fabryczna we Wrocławiu, Wydział IV Gospodarczy, nakazem zapłaty dnia 25 czerwca 1993 r., wydanym w postępowaniu nakazowym pod sygn. IV 2 Ng 500/93, nakazał Ośrodkowi Usługowo – Produkcyjnemu (...) Spółce z ograniczoną odpowiedzialnością we W., B. F. (obecnie S.), S. S. (1), L. A., J. K., aby zapłacili solidarnie na rzecz strony powodowej, Funduszu (...) w Likwidacji w W. kwotę 1.240.673.900 (starych) złotych wraz z ustawowymi odsetkami oraz kosztami procesu.

#### **Dowód:**

- nakaz zapłaty w postępowaniu nakazowym z dnia 25 czerwca 1993 r. sygn. IV 2 Ng 500/93 w aktach sprawy egzekucyjnej KM 377/09

Wnioskiem z dnia 23 lutego 2000 r., skierowanym do Komornika Sądowego Sądu Rejonowego Rewiru XIII we W., Fundusz (...) w Likwidacji w W. domagał się wszczęcia egzekucji przeciwko dłużnikom B. F. zamieszkałej przy ul. (...) we W. i S. S. (1). Pismem z dnia 08 maja 2000 r. Komornik wystąpił do wierzyciela z informacją, że postępowanie egzekucyjne będzie umorzone wobec bezskuteczności egzekucji prowadzonej z majątku powódki i S. S. (1). Postanowieniem z dnia 22 czerwca 2000 r. Komornik Sądowy Rewiru XIII we Wrocławiu umorzył postępowanie w sprawie na podstawie art. 824 kpc i zwrócił tytuł wykonawczy wierzycielowi. Postanowieniem z tej samej daty Komornik ustalił koszty postępowania egzekucyjnego na kwotę 175 zł.

#### **Dowód:**

- wniosek o wszczęcie egzekucji z dnia 23 lutego 2000 r. k. 42-43

- wysłuchanie wierzyciela i dłużnika przed zawieszeniem lub umorzeniem postępowania k. 44

- postanowienie o umorzeniu postępowania egzekucyjnego z dnia 22 czerwca 2000 r. k. 45

Sąd Rejonowy dla Wrocławia – Fabryczna we Wrocławiu, Wydział IV Gospodarczy postanowieniem z dnia 15 maja 2007 r. nadał klauzulę wykonalności tytułowi wykonawczemu obejmującemu nakaz zapłaty w postępowaniu nakazowym pod sygn. IV 2 Ng 500/93 z dnia 25 czerwca 1995 r. wydany przez Sąd Rejonowy dla Wrocławia – Fabryczna we Wrocławiu, Wydział IV Gospodarczy, na rzecz Skarbu Państwa – Ministra (...) jako następcy prawnemu poprzedniego wierzyciela, Funduszu (...) w Likwidacji w W..

#### **Dowód:**

- postanowienie Sądu Rejonowego dla Wrocławia – Fabryczna we Wrocławiu, Wydział IV Gospodarczy z dnia 15 maja 2007 r. sygn. IV GCo 113/07

Pismem z dnia 12 stycznia 2009 r. wierzyciel, Skarb Państwa – Minister(...), wniósł o wszczęcie egzekucji przeciwko B. S. z domu F. zamieszkałej przy ul. (...) we W. w oparciu o tytuł wykonawczy nakaz zapłaty w postępowaniu nakazowym pod sygn. IV 2 Ng 500/93 z dnia 25 czerwca 1995 r. wydany przez Sąd Rejonowy dla Wrocławia – Fabryczna we Wrocławiu. Pismem z dnia 15 stycznia 2009 r. Komornik zawiadomił dłużniczkę o wszczęciu egzekucji,

wzywając jednocześnie do zapłaty należności. W dniu 02 marca 2009 r. Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym dla Wrocławia – Krzyków we Wrocławiu wezwał Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział we W. do dokonywania potrąceń z emerytury bądź renty aż do zaspokojenia należności wynikającej z tytułu wykonawczego. Powódka złożyła skargę na czynności Komornika w związku z zajęciem jej emerytury. Postanowieniem z dnia 15 grudnia 2009 r. Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym dla Wrocławia – Krzyków we Wrocławiu oddalił wniosek B. S. o umorzenie egzekucji ze świadczenia emerytalnego. Jednakże z uwagi na brak majątku powódki, do którego egzekucja mogłaby zostać skierowana, postanowieniem z dnia 22 marca 2010 r. Komornik umorzył postępowanie egzekucyjne wobec stwierdzenia bezskuteczności egzekucji.

#### ***Dowód:***

- wniosek wierzyciela o wszczęcie egzekucji z dnia 12 stycznia 2009 r. w aktach sprawy egzekucyjnej KM 377/09;
- skarga dłużniczki na czynności Komornika w aktach sprawy egzekucyjnej KM 377/09;
- postanowienie Komornika z dnia 15 grudnia 2009 r. o w aktach sprawy egzekucyjnej KM 377/09;
- postanowienie Komornika z dnia 22 marca 2010 r. o umorzeniu postępowania egzekucyjnego w aktach sprawy egzekucyjnej KM 377/09

Powódka, B. S., była zameldowana pod adresem przy ul. (...) we W. w okresie od dnia 24 marca 1978 r. do dnia 29 maja 2002 r., natomiast pod adresem przy ul. (...) od 13 września 2002 r. do dnia dzisiejszego.

#### ***Dowód:***

- zaświadczenie o adresach zameldowania z Urzędu Miejskiego k. 82

#### ***Sąd zważył, co następuje:***

Powództwo nie zasługiwało na uwzględnienie.

Stan faktyczny w niniejszej sprawie Sąd ustalił w oparciu o dokumenty: tytuł wykonawczy będący nakazem zapłaty w postępowaniu nakazowym sygn. IV 2 Ng 500/93 z dnia 25 czerwca 1995 r. wydany przez Sąd Rejonowy dla Wrocławia – Fabrycznej we Wrocławiu, wniosek o wszczęcie egzekucji z dnia 23 lutego 2000 r., postanowienie o umorzeniu egzekucji z dnia 22 czerwca 2000 r., dokumenty znajdujące się w aktach sprawy egzekucyjnej KM 377/09, m.in.: wniosek o wszczęcie egzekucji, postanowienie Komornika o umorzeniu egzekucji wobec jej bezskuteczności, wreszcie w oparciu o zaświadczenie z Urzędu Miejskiego W. o pobytach stałych powódki. Sąd odmówił wiarygodności zeznaniom powódki B. S., bowiem twierdzenia przez nią podnoszone, a dotyczące nie zamieszkiwania przy ul. (...) we W. w 2000 r. nie znajdują potwierdzenia w materiale dowodowym zgromadzonym w niniejszym postępowaniu. B. S. podała, że nie miała wiedzy o postępowaniu egzekucyjnym toczącym się w 2000 r., bowiem mieszkała ona w tym okresie przy ul. (...) we W., nadto twierdziła, że nie była nawet w tym okresie zameldowana pod tym adresem (zeznania powódki e-protokół z dnia 27 listopada 2013 r. 20:38-21:47, 23:06-23:18). Z zaświadczenia wydanego przez Urząd Miejski W. wynika jednak okoliczność przeciwna – powódka była zameldowana pod tym adresem do dnia 29 maja 2002 r. Wobec treści powyższego dokumentu powódka zmieniła oświadczenia podając, że pomimo zameldowania nie zamieszkiwała w spornym okresie (w 2000 r.) w mieszkaniu przy ul. (...). Powódka jednak nie uczyniła zadość obowiązkowi udowodnienia faktów, z których wywodzi skutki prawne (art. 6 kc) i w żaden sposób nie wykazała, że informacje wskazane w dokumencie Urzędu Miejskiego W. są niezgodne ze stanem faktycznym.

Podstawą prawną żądania pozwu jest art. 840 § 1 pkt 2 kpc, zgodnie z treścią którego dłużnik może w drodze powództwa żądać pozbawienia tytułu wykonawczego wykonalności w całości lub części albo ograniczenia, jeżeli po powstaniu tytułu egzekucyjnego nastąpiło zdarzenie, wskutek którego zobowiązanie wygasło albo nie może być egzekwowane; gdy tytułem jest orzeczenie sądowe, dłużnik może powództwo oprzeć także na zdarzeniach, które nastąpiły po zamknięciu rozprawy, a także zarzucie spełnienia świadczenia, jeżeli zarzut ten nie był przedmiotem

rozpoznania w sprawie. Powołany przepis stwarza podstawę do zwalczania tytułu wykonawczego we wskazanym przypadku. Na podstawie regulacji materialnoprawnych w literaturze rozróżnia się zdarzenia zależne od woli stron (np. spełnienie świadczenia, potrącenie) oraz niezależne od woli stron (m.in. przedawnienie roszczenia, niemożność świadczenia wskutek okoliczności, za które dłużnik nie odpowiada). Powódka w niniejszej sprawie powołuje się na przedawnienie roszczenia stwierdzonego tytułem wykonawczym, podnosząc, że nie miała wiedzy o postępowaniu egzekucyjnym w 2000 r., w jej przekonaniu zatem nie doszło do przerwania biegu przedawnienia.

Dla rozstrzygnięcia niniejszej sprawy konieczne zatem było ustalenie, jaki jest termin przedawnienia roszczeń stwierdzonych orzeczeniem sądowym oraz czy i kiedy doszło do przerwania biegu przedawnienia roszczenia, co ma kluczowe znaczenie dla zasadności powództwa.

Zgodnie z art. 125 § 1 k.c. roszczenie stwierdzone prawomocnym orzeczeniem sądu lub innego organu powołanego do rozpoznawania spraw danego rodzaju albo orzeczeniem sądu polubownego, jak również roszczenie stwierdzone ugodą zawartą przed sądem albo przed sądem polubownym albo ugodą zawartą przed mediatorem i zatwierdzoną przez sąd, przedawnia się z upływem lat dziesięciu, chociażby termin przedawnienia roszczeń tego rodzaju był krótszy. Jeżeli stwierdzone w ten sposób roszczenie obejmuje świadczenia okresowe, roszczenie o świadczenia okresowe należne w przyszłości ulega przedawnieniu trzyletniemu. W myśl art. 123 § 1 kc bieg przedawnienia przerywa się przez każdą czynność przed sądem lub innym organem powołanym do rozpoznawania spraw lub egzekwowania roszczeń danego rodzaju albo przed sądem polubownym, przedsięwziętą bezpośrednio w celu dochodzenia lub ustalenia albo zaspokojenia lub zabezpieczenia roszczenia(1); przez uznanie roszczenia przez osobę, przeciwko której roszczenie przysługuje (2); przez wszczęcie mediacji (3). Po każdym przerwaniu przedawnienia biegnie ono na nowo (art. 124 §1 kc). W razie przerwania przedawnienia przez czynność w postępowaniu przed sądem lub innym organem powołanym do rozpoznawania spraw lub egzekwowania roszczeń danego rodzaju albo przed sądem polubownym albo przez wszczęcie mediacji, przedawnienie nie biegnie na nowo, dopóki postępowanie to nie zostanie zakończone (art. 124 §2 kc).

Przenosząc powyższe na grunt niniejszej sprawy wskazać należało, że sporne roszczenie ulega 10-letniemu przedawnieniu, z uwagi na to, że zostało stwierdzone prawomocnym orzeczeniem sądowym. Nakaz zapłaty nie został zaskarżony a tytuł egzekucyjny został wydany w dniu 25 czerwca 1993 r. Roszczenie stwierdzone tytułem ulegałoby przedawnieniu zatem w 2003 r. Jednakże – jak ustalono w toku postępowania sądowego – wierzyciel, poprzednik prawny strony pozwanej, wystąpił z wnioskiem o wszczęcie postępowania egzekucyjnego pismem z dnia 23 lutego 2000 r. Egzekucja została skierowana do majątku B. S. i S. S. (1), zamieszkujących pod adresem (...) we W.. Jak również ustalono w postępowaniu dowodowym, powódka w tym zakresie była zameldowana pod powyższym adresem i pomimo twierdzeń przeciwnych nie sprostowała ciężarowi dowodu w tym zakresie. Nie ma zatem wątpliwości co do tego, że bieg przedawnienia został przerwany skoro wierzyciel podjął czynności zmierzające do wyegzekwowania roszczenia. Postępowanie egzekucyjne wobec bezskuteczności egzekucji zostało jednak umorzone postanowieniem z dnia 22 czerwca 2000 r., po prawomocności postanowienia przedawnienie roszczenia rozpoczęło bieg na nowo. Kolejny raz bieg przedawnienia został przerwany na skutek wniosku Skarbu Państwa – Ministra (...) o nadanie klauzuli wykonalności tytułowi egzekucyjnemu z zaznaczeniem przejścia uprawnień na następcę prawnego. Następny wniosek o wszczęcie egzekucji został złożony w dniu 12 stycznia 2009 r. już przez następcę prawnego poprzedniego wierzyciela, tj. przez Skarb Państwa – Ministra (...). Również ta egzekucja skierowana do majątku powódki okazała się bezskuteczna, a postępowanie zostało umorzone postanowieniem z dnia 03 marca 2010 r.

W świetle powyższego należało podać, iż wbrew twierdzeniom powódki, bieg przedawnienia roszczenia stwierdzonego tytułem wykonawczym obejmującym nakaz zapłaty w postępowaniu nakazowym sygn. IV 2 Ng 500/93 z dnia 25 czerwca 1995 r. wydanym przez Sąd Rejonowy dla Wrocławia – Fabrycznej we Wrocławiu został przerwany trzykrotnie, co spowodowało, że po zakończeniu postępowania egzekucyjnego na skutek jego umorzenia bieg ten rozpoczął się na nowo. Powyższe prowadzi zatem do wniosku, iż nie doszło do przedawnienia roszczenia stwierdzonego opisanym wyżej tytułem wykonawczym, a co za tym powództwo oparte o treść art. 840 §1 pkt 2 kpc nie mogło zostać

uwzględnione. Mając na względzie wyniki postępowania dowodowego wobec nieudowodnienia spełnienia przesłanki z art. 840 §1 pkt 2 kpc, Sąd w punkcie I. sentencji wyroku oddalił powództwo.

Rozstrzygnięcie o kosztach, oparte o treść art. 102 kpc, zostało zawarte w punktach II i III wyroku. Wskazać należy, iż stosowanie art. 102 kpc stanowi uprawnienie jurysdykcyjne Sądu orzekającego, będąc odstępstwem od zasady ponoszenia kosztów procesu przez stronę przegrywającą sprawę (art. 98 kpc). Stosownie do treści tego przepisu w wypadkach szczególnie uzasadnionych sąd może zasądzić od strony przegrywającej tylko część kosztów albo nie obciążać jej w ogóle kosztami. Przepis ten statuuje zasadę słuszności w orzekaniu o kosztach. Szczególne znaczenie dla możliwości jego zastosowania ma ocena zachowania się stron z punktu widzenia zasad współżycia społecznego. Podstawą do takiej oceny może być zachowanie się strony w procesie, jak i jej sytuacja pozaprosesowa (stan majątkowy, szczególna sytuacja zdrowotna i życiowa).

Sąd w niniejszej sprawie uznał, że zachodzi wyjątkowa sytuacja uzasadniająca zastosowanie powyższego przepisu i nieobciążania powódki kosztami procesu na rzecz przeciwnika ani nieuiszczoną opłatą sądową. Sąd miał na względzie sytuację materialną powódki – jedynym źródłem utrzymania powódki jest skromna emerytura, z której prowadzona jest egzekucja, powódka z uwagi na wiek i sytuację zdrowotną nie ma możliwości podjęcia żadnej pracy, nadto również jej sytuacja życiowa uzasadnia zastosowanie zasady słuszności przy orzekaniu o kosztach. W ugruntowanym już orzecznictwie Sądu Najwyższego przyjmuje się, że trudna sytuacja życiowa, majątkowa, zdrowotna, osobista, która uniemożliwia pokrycie przez stronę kosztów procesu należnych przeciwnikowi, należy do okoliczności uzasadniających odstępstwo od zasady wyrażonej w art. 98 § 1 kpc (vide: postanowienie SN z dnia 22 lutego 2011 r., sygn. akt II Pz 1/11; wyroki z dnia 19 maja 2006 r., III CK 221/05, z dnia 3 lutego 2010 r., II PK 192/09 oraz postanowienia z dnia 20 grudnia 1973 r., II CZ 210/73). Wobec powyższego orzeczono jak w punkcie II i III. wyroku.